

14. ročník evropské soutěže o nejlepší esej pro studenty 2025

vyhlášené

Dr. Albert-Peter Rethmann, spolkový předseda Ackermann-Gemeinde,
a Doc. Dr. Matěj Spurný, předseda Společnosti Bernarda Bolzana.

Téma:

„Potřebuje politika církev? Potřebuje církev politiku?“

2. místo:

Lara Müller

20 let, sociální vědy, Humboldtova univerzita v Berlíně

Bojovnice

Řekni mi, slyšíš mě? Mluvím nahlas – skoro křičím, zoufalá. Když mluvím o lásce, nikdo neposlouchá. Touha po smíření zůstala bez odpovědi. Milá církví, prosím, naslouchej – řekni mi, že v tom nejsem sama.

Církev – tak málo definovaná ve veřejné debatě – bývá směsí morální autority, rozhodovací síly, místa setkávání i výchovného rámce. V pokrokovém diskurzu v Německu často vypadá jako překážka. Stačí se podívat do novin – zneužívání,¹ stagnace reformy,² politická rétorika CDU opírající se o církevní argumenty proti potravinové legislativě.³ Minulost církve je plná stínů – křížové výpravy, kolonizace, odpustky. Ženy stále nesmí zastávat nejvyšší funkce.⁴ Queer lidé jsou odmítáni Božím jménem.⁵ Boží stát zneužitý ve válečných zónách.

¹ Tagesschau: „Versteckt die katholische Kirche Missbrauchstäter im Ausland?“ (Skrývá katolická církev pachatele zneužívání v zahraničí?), 7. 1. 2025, zdroj: <https://www.tagesschau.de/investigativ/report-muenchen/katholische-kirche-missbrauch-suedamerika-100.html>.

² Katholisch.de: „Seit 60 Jahren ist der Heilige Stuhl Beobachter bei der UNO“, 21.03.2024, via: <https://katholisch.de/artikel/52041-seit-60-jahren-ist-der-heilige-stuhl-beobachter-bei-der-uno>.

³ Kirche+Leben: „Bischöfe, Caritas und CDU kritisieren neuen Abtreibungs-Vorstoß scharf“, 15.11.2024, via: <https://www.kirche-und-leben.de/artikel/abtreibung-reform-liberalisierung-neuwahl-kritik-kirche-bischoefe-caritas-cdu>.

⁴ ZDF: „Der lange Atem der Frauen im Vatikan“, 27.10.2024, via: <https://www.zdf.de/nachrichten/politik/ausland/weltsynode-franziskus-frauen-gleichberechtigung-100.html>.

⁵ Bistum Regensburg: „Was sagt die katholische Kirche zur Gender-Ideologie? Prüfsteine zur Bundestagswahl“, 15.02.2025, via: <https://bistum-regensburg.de/news/was-sagt-die-katholische-kirche-zur-gender-ideologie>.

To vše je oprávněná kritika. Není pochyb, že církev způsobila a stále způsobuje bolest. Přitažlivost k ní v naší zemi slábne. Konzervativní vnímání církve je možná nutností – tolik lidí se drží tradic, minulosti, hodnot.

Ale já jsem to nevzdala. A ani nemíním. Zobecnění ničí porozumění. V diskusích se málokdy cítím vyslyšená. A tak se pokouším vysvětlit.

V mém rodném městě jsou dvě knihkupectví. Jedno je evangelické. Vejdete dovnitř a stojíte v místnosti plné knih pro děti a mládež. Hledám dárek pro svého kmotřence. Majitelka, žena kolem čtyřicítky, mi ochotně radí. Má sama dítě. Dáme se do řeči. Je sobota, obchod je prázdný. Máme čas.

O kmotřenci jen zřídka slyším. Roste rychle. Jako mnoho jiných mladých lidí jsem pryč, odešla jsem na studia. Berlín – slovo, které doma často vyvolává reakci: „Ti tam nahoře...“ A přichází otázky, jako jestli volím Zelené. Ale tentokrát místo výtky přichází zájem. Vděčnost za to, že mladí mluví. Dlouhý pohled, tichý souhlas: „Těžké časy.“ Populismus ničí soužití.

Nenápadné setkání je ale obrazem širšího hnutí. Majitelčin syn podporuje mé výzvy k demonstracím. Kandidát Levice, aktivní v církvi od dětství. Moje sousedka z NDR, 77 let, by šla demonstrovat proti pravici, kdyby mohla.

Protestantská církev na východě, vyrostlá z odporu, má jiný tón než katolická na západě. Odkaz pondělních demonstrací stále žije. Členů ubývá, ale ti, kdo zůstali, drží spolu.

Jako součást represivního režimu, útočiště pro vyvržence a výchozí bod odporu přispěla evangelická církev významně k pokojné revoluci. Cíle byly založeny na hodnotách: svoboda, rovnost a láska. Po převratných změnách a kulatých stolech zaujala církev pozici prostředníka. Společně se chtěla vydat novými cestami na nezkultivované půdě a pracovat na lepší budoucnosti.⁶

Pro mě církev není nepřítel. Je to místo, kde potkávám své spojence. Kde nacházím bezpečí. Vyrůstala jsem v prostředí, kde bylo jasné, že všechny formy lásky jsou vítané. Pravicové názory se netolerovaly. Všichni byli vítáni a dětem bylo vysvětleno, proč se to týká i migrantů.

Přála bych si, aby církev znovu našla tu sílu, jakou měla při sjednocení. Neústupná kázání. Pevné postoje. Nenávist zde neměla místo. Mluvílo se o smíření, o odpuštění. Milá církvi, nechceš to zkusit znovu? Když politici mlčí, kdo připomene hodnoty, které jsme kdysi sdíleli?

Církev by měla být místem lidskosti, když všude kolem chybí. Světlem v bouři nenávisti. Korektorem diskurzu, který zapomněl na rovnost. Nadějí pro zoufalé. Měla by mít hlas. Měla by být žitou realitou pro solidaritu – ne jen přídavným jménem u názvu politické strany.

⁶ Bundesstiftung Aufarbeitung: „Die Deutsche Einheit und die Kirchen“, via: <https://www.bundesstiftung-aufarbeitung.de/de/recherche/dossiers/198990-friedliche-revolution-und-deutsche-einheit/deutsche-einheit-und-kirchen>.

Možná není politickým hráčem. Možná není stranou ani lobbistickou skupinou. Její vliv záleží na tom, kolik morální autority jí dovolíme mít. Ano, církve mají své zájmy. Biskupské konference mají váhu. Daně je živí.

Ale přesto – svaté zdi byly a mohou být místem odporu i smíření. Pokud, milá církvi, mlčíš tváří v tvář bezpráví, je to zrada. Pozvi k sobě všechny, kteří ztrácejí víru v dobro a dialog. Vezmi je do náruče. Umožni jim odpustit. Pomoz jim znovu se dívat jeden druhému do očí.

Ke komu jinému bych se měla obrátit?